

UPPDRAG #2

RENSA BLAND LEKSAKERNA!

Det här uppdraget går ut på att leta efter och sortera bort leksaker som är uttjänta eller inte är lämpliga för barn i alla åldrar.

Foto: boggy22 / iStockPhoto.com

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT?

En del leksaker (både nya och gamla) kan innehålla miljö- och hälsofarliga ämnen. Regler för leksaker är strängare än för många andra varugrupper och EU:s regelverk utvecklas hela tiden, men det betyder inte att allt är frid och fröjd. Små barn som tuggar och suger på saker ska göra det på leksaker som är ämnade för det, det finns strängare regler för barn under 3 år. Vissa gamla leksaker kan innehålla ämnen som vi idag vet är farliga. Men vad ska bort? Det får ni reda på i detta uppdrag.

Foto: blackenz / iStockPhoto.com

VAD SKA BORT?

Leta tillsammans efter leksakerna i den här listan och samla allt på ett bord.

- Gamla, mjuka plastleksaker. Dessa kan exempelvis innehålla ftalater (mjukgörare) som nu är förbjudna. EU-reglerna har skärpts i omgångar, så ju nyare plastleksaker desto bättre. Samla alla mjuka plastleksaker som ni tror är tillverkade före 2007 och läs gärna mer om plast på nästa sida. Mjukt = det som är mjukare än Legoklossar.
- Plastleksaker som är kladdiga eller luktar. Det kan betyda att leksaken släpper ifrån sig farliga ämnen.
- Leksaker som doftar. Det kan vara allergiframkallande doftämnen.
- Vätskefyllda saker. Dessa kan innehålla mineralolja som kan orsaka kemisk lunginflammation om leksaken går sönder.
- Elektroniska leksaker. Kan innehålla flamskyddsmedel och tungmetaller, exempelvis bly. Elektriska och elektroniska leksaker är de som har batteri, sladd eller solceller.
- Trasiga leksaker där färgen/emaljen lossnar eller plasten har gått sönder. Förutom att barnen kan skada sig, så kan färgen innehålla bl.a. tungmetaller.
- Överväg även att rensa ut leksaker som inte är CE-märkta (Gäller leksaker köpta efter år 1990). CE-märkningen innebär att tillverkaren lovar att varan uppfyller de säkerhetskrav som EU ställer. Observera att CE-märket kan ha funnits på förpackningen, kan ha klipps bort från mjuka leksaker eller helt enkelt försvunnit med tiden. Alla leksaker utan CE-märkning behöver därför inte per automatik rensas bort men gärna ses över.

GÖR SA HÄR

Gå igenom sakerna som ni samlat ihop. Genom att rensa bort dessa leksaker gör ni en betydande insats, men ni måste själva besluta vad som är rimligt att slänga just nu. Vissa saker kanske ni byter ut efter hand. Tips vid nyinköp hittar ni i uppdrag 5.

En viktig tumregel: Undvik att barn tuggar och suger på saker som inte är avsedda för det.

Foto: dohfygn / iStockPhoto.com

VAR SLÄNGS LEKSAKERNA?

Var de utsorterade leksakerna ska slängas eller sopsorteras beror lite på vilken kommun ni bor i och vilken lösning ni har på just er förskola. Åker ni själva till återvinningscentralen eller hämtas ert sorterade avfall av ett företag? Har kommunen en plan för *giftfri förskola* med speciella anvisningar? Ta reda på hur det fungerar hos er. Ni kan alltid fråga kommunen eller det lokala avfallsbolaget. Här kommer några generella tips.

PLASTLEKSAKER:

Eftersom det ni sorterat ut kan innehålla farliga ämnen bör det inte återanvändas. Små plastleksaker kan slängas i den vanliga soppåsen som går till förbränning (och då renas avgaserna), men större mängder blir istället grovsopor. Ta med eller skicka till återvinningscentralen.

ELEKTRONISKA LEKSAKER = ELAVFALL:

Ska inte slängas i vanliga soporna då de räknas som farligt avfall. Ta med eller skicka till återvinningscentralen. OBS! Allt som drivits av batterier räknas som elavfall. Lösa batterier sorteras separat.

ÄR ALL PLAST FARLIG?

All plast är inte farlig men det är bra att använda sig av försiktighetsprincipen. Att minska antalet plastföremål på en förskola kan vara ett sätt.

I plasten finns kemikalier som ger den dess speciella egenskaper. PVC-plast är t.ex. en mycket hård plast från början, men den kan göras mjuk om mjukgörare som t.ex. ftalater tillsätts. Flera ftalater har visat sig vara särskilt farliga för hälsan. Mjukgörare som ftalater kan läcka ut ur leksakerna och tas upp av kroppen. Det finns strängare regler för leksaker som är till barn under 3 år och för de leksaker som är avsedda att stoppas i munnen och regelverket utvecklas hela tiden. Därför är det viktigt att barnen leker med leksaker som är avsedda för rätt ålder.

Vill ni veta mer om ftalater kan ni söka efter detta på Kemikalieinspektionens webbplats: <http://konsument.kemi.se>

BRA ATT VETA OM ÅTERVINNING!

FTI:s återvinningsstationer (gröna behållare) är endast till för tidningar och förpackningar. Återvinningscentraler är bemannade stationer där bl.a. grovsopor, elektroniskt avfall, kyl och frys lämnas in.

HUR INVOLVERAS BARNEN?

Det är självklart viktigt att inte skrämman barnen, men samtidigt kan det bli konstigt om roliga leksaker försvinner utan att ni pratar om varför. Prata, speciellt med de äldre barnen, om att vissa gamla leksaker kan innehålla ämnen som inte är bra för kroppen och att sådana inte passar så bra på en förskola där det finns mindre barn som stoppar leksakerna i munnen. Vänd sedan fokus mot vad ni kan göra istället!

Gör nya leksaker tillsammans med barnen! På aktivitetskortet till detta uppdrag hittar ni instruktioner för fina strumpfilurer (handdockor) eller strumpsorkar (gosedjur). Eller var kreativa och uppfinn helt nya leksaker tillsammans med barnen. Använd gärna

vår ”återanvänd smart-lista” om ni skapar eget och titta på uppdrag 5 om ni ska köpa nytt.

KOMMUNICERA!

Berätta för vårdnadshavarna att ni jobbar med att rensa ut prylar som kan innehålla farliga ämnen. Berätta vilka gåvor ni gärna tar emot (t.ex. tvättbara tygleksaker och hela kvalitetsleksaker) och vilka ni tackar nej till (de som ni sorterat ut i detta uppdrag). Tipsa gärna om Kemikalieinspektionens broschyr ”Kemikalier i barns vardag” om vårdnadshavarna vill läsa mer. Broschyren går att beställa gratis på www.kemikalieinspektionen.se.

Håll Sverige Rent arbetar för att motverka nedskräpning, öka återvinning och främja miljömedvetandet hos individer och organisationer. Arbetet bedrivs genom kampanjer och projekt, genom utbildning i skola och förskola och genom miljömärkning.

NYFIKEN PÅ GRÖN FLAGG?

Håll Sverige Rent tror att handlingskraft och framtidstro hos nästa generation krävs för att kunna anta de stora utmaningar vi står inför.

Därför erbjuder vi verktyget och certifieringen Grön

Flagg som ger ett aktivt och långsiktigt arbete med hållbar utveckling i skola och förskola. Verktyget har ett lösningsinriktat fokus där barn och unga blir delaktiga i ett positivt förändringsarbete.

Verktyget är kostnadsfritt och ni får stöd och hjälp av oss på Håll Sverige Rent under tiden. Grön Flagg är en del av det internationella nätverket Eco Schools och idag är över 2700 skolor och förskolor anslutna i Sverige.

Besök hallsverigeent.se för att veta mer och anmäla er till Grön Flagg. Kontakta oss gärna om ni behöver stöd eller hjälp i ert arbete.

Uppdraget har tagits fram i samarbete

